

- Securitate -

- Sursa : "H-33", 28.10.1975, ora 8,00
- a participat Iol și Io3

STRICT SECRET
Ex.nr. _____

Nr.130/30.10.75

Kolunau

NOTA INFORMATIVA

=====

H = inform.

E = Iol

H- Vineri HORVATH a plecat la Regița, cu toată familia, la nuntă. S-a căsătorit fiica unei surori de a lui. A venit ieri și ne-am întâlnit aseară la repetiții. Ne-a povestit cum a fest. "O nuntă foarte frumoasă" El a fost chemat ca un fel de organizator ca să dea tonul la cîntece și distractiîi, că totul a fost frumos, femeile erau toate cu rochii lungi etc.

Deci un fel de paradă, după cum spunea el, dacă o fi fost așa, că au fost invitate somități din Regița, unguri bineînțeles.

Ceva deosebit nu mi-a povestit, pînă acum cel puțin.

Altă problemă: S-au înțeles că pleacă joi la ora 11 împreună cu CZEGOI de la coop. meșteșugărească la Tg. Mureș. Czegoi are un "Renault 10" și pleacă împreună cu soția și fiica la Tg. Mureș, iar Horvath merge cu ei ~~pentru~~ pentru că să vadă de piesele astea. Făc o paranteză: BAKO a fost chemat și spălat de tov Crăciun pentru că am făcut piesa "Chef boieresc" și nu ne-am conformat instrucțiunilor ca să prezintăm în perioada nov.-decembrie piese cu caracter patriotic. BAKO e vînovat pentru că nu ne-a spus nimic nici măcar în septembrie cînd am reluat repetiții. Abia după ce ne-am întors din deplasare de la Tonciu ne-a spus care e situația. și trebuie să întrerupem: Dați-i drumul repede și alegeti măcar o piesă într-un act care să fie prezentată de cel puțin 6 eri prin comunele județului, pînă la sfîrșitul lunii decembrie pentru ca apoi să putem relua repetiții și deplasările".

Am găsit o piesă "Zile de nastere" (Aniversări) a unui scriitor Tg. Mureș care s-a sinucis. Nu cunosc cauzele dar Horvath spunea că ar fi și cauze de ordin politic: că a fost un tip neînțeles, că altceva ar fi vrut el. Pe lîngă asta nu s-a înțeles nici cu soția.

Piesa e bună. Niste comuniști sunt urmăriți de poliție (în ilegalitate). Sunt printi și condamnați, dar reușesc să salveze o femeie gravidă care era cu ei. Se întâlnesc toți la o aniversare a copilului (peste vreo 20 de ani). Băiatul, un nonconformist, îi sfidează. Are idei "moderne" care se dătoresc educației gresite date de mamă, griji exagerate, pornită dintr-o iubire de mamă, prost înțeleasă. Mama moare, grupul se reîntâlnește cu această ocazie, fiul vine acasă mai tîrziu, beat și cu o femeie flustrată. Se ceartă cu cei din grup dar se trezeste la realitate și acestia hotărăsc să se ocupe de el. Deci ideea ar fi conflictul dintre generații.

Pe lîngă asta, urmează să primim și o comedie "Fugedes în infern" de la Sf. Gheorghe dar pe BAKO nu-l interesează deloc.

Acest BAKO este obisnuit să nu face nimic. Vine la serviciu, se închide în club și dă dispoziții să se spună că e pe teren, dacă e căutat. Parcă este directorul clubului și are o găscă de vreo 3-4 cu care joacă remi pe bani toată ziua.

E = Cine e în găscă?

H = Il știu pe unul care fi e frate

E = Instalatorul?

H = Se pare că e instalator. Se închid acolo

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ-CENTRALĂ

197

și alții n-au acces. Relațiile lui cu Horvath sunt foarte proaste tocmai pentru că nu se interesează de activitatea teatrală deși este îndrumător cultural. În deplasări el nu se ocupă decât de bilete și de ciubuc. Mai rezolvă doar problema ca mașina Horvath nu-l poate suferi pentru asta dar și pentru că-l bănuiește a fi omul securității. Ne-a dat să înțelegem acest lucru. Atunci cînd ne-a anunțat oficial ce avem de făcut a așteptat să plece BAKO și apoi a spus: "Așa o linie o să-i dăm încit o să curgă roșea din linia astă roșie a pieselor". Totuși cînd a ales piesa a spus că a ales-o tocmai pentru că nu prea curg picăturile de găroșă din tema piesei și o putem prezenta pentru că e și moderată, are și politică, are și linie dar nu-i chiar așa o linie ca să fim caraghiosi cu ea.

Joi merge la Tg. Mureș, la teatru, unde el are niște relații. Aseară Piroska a spus că ea vrea neapărat să meargă la unul SZECSEI VICTOR, care a avut vernisaj la New-York și în mai multe orașe din lume, fiind foarte cunoscut ca pictor dar la Mureș nu are nimic expus la galerie. O să meargă însă la el acasă, deci "vizită în atelierul de lucru al artistului" cum zicea el.

E = Dar ce are artistul cu piesa?

H = Nimic, dar spun că profită de drumul la Tg. Mureș pentru ca să-l viziteze și pe artist.

E = La teatru pe cine are?

H = Nu știu, dar știu că are aici legături maioriul ZSIGMOND. Sora lui este acolo și lucrează la teatrul de păpuși. Cred că cu ea vor lua legătura.

E = Merge și Zsigmond?

H = Nu merge, el a telefonat la soră sa ca să-i aștepte. Categoric că și Horvath are relații la teatru acolo, dar nu i le cunoște.

E = Să vorbim puțin și despre Zsigmond. Relațiile cu Horvath, conceptii, în ce măsură s-a integrat în viața astă artistică și în rîndul acestor oameni, atitudinea lui față de conceptiile lor mai ales că el e militar și n-ar trebui să aibă de-a face cu astfel de conceptii și astfel de oameni.

H = S-a integrat foarte bine și perfect în echipa de teatru și la propriu și la figurat. E foarte bine văzut de Horvath. Si el i-a căutat prietenia lui Horvath, fi place să vină la repetiții și nu lipsește decât dacă e reținut de probleme de serviciu. Părerea mea e că este prea "ungur". Căută și reușește să vorbească limba maghiară curată pe care o vorbește și Horvath, evitând folosirea unor cuvinte românești, a uneo tipici românești, structură sau orice ar putea avea legătură cu limbă română. Este simpatizat de Horvath.

E = Nu se vizitează?

H = Nu cred și am impresia că pentru că soției lui Zsigmond nu-i place de Piroska. La ultimul spectacol dat de Baia Mare am stat lîngă familia Zsigmond. În pauză i-a spus soției că doamna Horvath vrea să o cunoască, dar aceasta n-a vrut să iasă să facă cunoștință. Abia după multe insistențe din partea lui a ieșit. Este însă foarte rece față de D-na Horvath. Probabil că o cunoaște și i-e frică că nu îi cucerească soțul. Deci Zsigmond e "ungur curat". Nu l-am auzit să divulge probleme de serviciu. Stiu că e instructor la cei care sunt concentrați întrucît a spus odată că a întîrziat pentru că a avut ore pînă la 7 la acestia.

E = Românește vorbește bine?

H = Eu nu l-am auzit vorbind românește dar nici n-am fost cu el în vre-o situație unde să fie obligat să vorbească.

In legătură cu Atila, preotul de la reformații și Zsigmond și-a manifestat părerea de rău că nu poate

fi cooptat în echipă. Horvath a propus ca rolul medicului din piesă (comunistul care se ocupă de educația băiatului) să-l iau eu sau Attila. Eu am refuzat pentru că e prea lung rolul și n-am timp să-l învăț. I s-a dat lui pentru că are mai mult timp și o să-l învețe pantru că e foarte ambicioz.

E = Păi asta e un rol politic. L-a acceptat?

H = Da.

E = Păi asta-i o treabă bună

H = Nu cunosc dedesubturile

E = Poate mai mult de dragul artei decât a rolului.

H = Sau poate de dragul echipei. Am observat că vrea cu orice chip să facă parte din echipa de teatru. Lui Horvath fi convine. Când a venit prima dată, desigur nu l-a prezentat cine e și cu ce se ocupă, Horvath stia că e preot. Are o voce bună și talent. Vorbeste frumos și are toate sansele să rămână în echipă și pentru piesele următoare.

E = Kantor mai participă?

H = Da, dar destul de rar. De la Tonciu n-a mai fost

E = Care sunt relațiile lui cu familia Horvath?

H = Aceleasi. Is bune, neschimbate, dar nu se prea vizitează și astă din două motive, cred: mama fi este bolnavă și-i dă mult de lucru, iar în al doilea rînd, doamna are un cavaler de prin Maramureș. Un băiat simpatic dar maghiar. Lucrează și pare în Bistrița, dar nu știu unde.

E = Spuneați că Zsigmond a fost prezentat lui Horvath de către Kantor.

H = Da

E = De unde se cunosc Zsigmond și Kantor și care sunt relațiile între ei?

H = Băiatul lui Zsigmond este la ea în clasă și el a fost atras în comitetul de părinti. De aceea au ajuns ei în relații și în felul acesta a fost atras apoi în echipa de teatru.

E = Szörényi mai merge?

H = Nu

E = Nici băținul și nici băiatul?

H = Tânărul nici n-a jucat. El este la Năsăud, profesor de ed. fizică. Bătrâni vor să intre acum amândoi în piesele pe care le vom prezenta. Duminică a venit la noi și mi-a spus că i-a venit o mătușă de la Cluj care va sta toată iarna și o să fie și ea mai liberă așa că va putea veni la teatru. Ei s-au retras pe motiv că mama ei e bolnavă și n-o pot lăsa singură cu ocazia deplasărilor. Acum o vor lăsa cu mătusa.

E = Ce părere aveți de el? Se solidarizează cu concepțiile lui Horvath?

H = La un moment dat se părea că da, dar în ultima vreme s-a retras și pe scenă în ambele sensuri. Nu se mai vizitează. Cred că și aici tot naiva de doamna Horvath a lucrat pentru că în urmă cu un an- doi se vizitau aproape zilnic. Ei nu arată că s-ar fi schimbat ceva.

E = Apare o persoană nouă, CZEGOI Datorită fetei?

H = Da, ea joacă în "Chef boieresc". Este o fată talentată și la locul ei. Își vede de treabă și nu intră în discuții. E prea tineră. Cu tatăl ei, Horvath e în relații bune. Își telefonează și nu e pentru prima dată că merg împreună la Rg. Mureș.

E = Tinerii de la Tonciu (Marton Feri) mai vin?

H = Da, dar de cînd au plecat la Tonciu a venit unul singur, o singură dată la repetiții și astă pentru că s-a întrerupt. În noile piese vor fi cooptați. Încă n-au venit. Doi dintre ei fac liceul serial și au ore pînă la ora 8-9. Cînd făceau repetiții la "Chef boieresc" repetau mai întîi scenele fără ei și relau totul cînd veneau ei. În noua piesă sunt trei roluri de politai și unul din politai e jucat de Bauer, cel ce vrea să plece în Germania și care spune că totul e aranjat, dar că drumul e prea lung.

E = Figură mare. Cei doi Marton (Feri și Geza) vor avea cîte două roluri de politai.

E = Să lăsăm piesa puțin și să vorbim despre Horvath la școală.

H = E foarte ocupat acum cu internatul și cu cantina Spuneam în vară că parca să schimbă: Nu-l prea interesa școală părea preocupat de altceva. Relațiile între el și Gălățeanu sunt la fel de proaste, nu se înghit reciproc, dar mai ales Horvath pe Gălățeanu și cu orice ocazie își manifestă aversiunea. Dar de la începerea scolii se observă o activitate mai febrilă la el. Problema celor peste 200 de copii care n-au unde să stea îl frântă.

E = Copii maghiari?

H = Să maghiari și români, dar sunt foarte mulți maghiari între ei.

Se interesează și de alte probleme legate de școală, deci și-a revenit la vechea formă, după cît se vede. Am însă o altă noutate pe care mi-a spus-o Kantor Erzsebet. M-a întrebat dacă stiu ce are Pali cu Tanea Bindea, profesoră de franceză. Eu nu stiam nimic. Mi-a spus că Horvath nu o suportă, că îi face mereu sicane, că a vrut să-i ia și dirigintă etc. E o problemă care îl caracterizează pe Horvath. Face mai mult pentru că Tanea este mai mult româncă decât unguroaică. Mama fi este unguroaică, dar ea vorbeste destul de rău ungurește și nu manifestă niciodată atragere pentru secția maghiară și pentru maghiari. Tine orele de dirigintie în limba română.

Sunt convins că astăzi sunt motivele pentru care n-o poate suferi Horvath.

E = Nu v-ati putea informa mai bine?

H = Ba da pentru că e problema care mă interesează și pe mine. Acum o săptămîna m-a anunțat Horvath că o să încep predarea la secția maghiară la clasa a doua. Erzsi spune că lui Horvath îi pare rău că am fost scos de la secția maghiară și n-o înghite pe Tanea datorită mie. Situația e năostină având în vedere cum am trecut eu de la secția maghiară la secția română.

E = În ce relații sunteți cu ea?

H = Bune, pot să vorbesc cu ea și probleme de felu asta. Mai degrabă pot să aflu de la ea ca decât de la Horvath.

E = Cu Benko ce noutăți mai sunte?

H = A fost bolnav săptămîna trecută, foarte răcit, dar l-am văzut la școală deși voia să-si scoată concediu medical. Relațiile lui cu Horvath sunt aceleasi, foarte bune. Pot să spun că e singurul cu care Horvath e prieten.

E = As vrea să stiu dacă în activitatea desfășurată de Horvath, Benko reprezintă ceva.

H = Suntem ferm convins că reprezintă.

E = Atunci ce e cu rezerva asta a lui Benkő?

C.N.S.A.S.
DIRECTIA ARHIVĂ CENTRALĂ

- 5 -

60

H = Nu mi se pare că ar fi chiar aşa de rezervat. E foarte impulsiv, foarte nervos. Cind ia cuvîntul spune lucruri-lor pe nume, ca un "revoluționar"

E = Ce nu-i convine?

H = Foarte multe, ședințele, activitatea dumînicală obligatorie, atmosfera din liceu etc.. Este tipul omului nemulțumit.

E = Manifestări de naționalism?

H = N-am observat desigur sătul convins că are. Nu cred că se manifestă în școală.

E = Despre Ilies?

H = Este în relații bune cu Horvath. Doamna Horvath și doamna Ilies sunt prietene bune. Se vizitează. Le-am văzut de multe ori plecând de la școală sau venind împreună.

E = Ea ce predă?

H = Lucru de mînă, practic nu face nimic. O să mă interesez eu pentru că nu sănzi cu ei în relații deosebite, decât colegi.

E = Szilagyi?

H = Am stat de vorbă și l-am întrebat despre lucrarea de grad. Mi-a spus că lucrează la ea. Aș putea să merg la el dar nevestele noastre au cam stricat relațiile pentru că soția sădus la spital ca să-si vadă fina (i-a născut cununata) și acolo după ce a intrat a fost cam repezită de soția lui Szilagyi care lucrează la maternitate.

E = N-ai putea să faci ceva ca să-l vizitezi?

H = Ba da, pentru că eu n-am avut nimic cu el. Noi n-am stricat relațiile.

E = Pornind de la banalități pot ajunge la lucrare sperînd că vrei și tu să dai examenul și să vezi în ce constă acea nouitate, de ce materiale a făcut rost și de unde

H = Stiu precis că de la bibliotecă

E = De la bibliotecă a luat ceva oficial cred. Dacă are și ceva neoficial, m-ar interesa. Prin depozitele bibliotecilor ar putea găsi.

H = A umblat și prin depozite, pentru că la sedință a propus ca elevii să meargă și să pună la punct magazia de cărți de la biblioteca județeană.

E = Si în cadrul activității la O.J.T. n-ai întîlni nici un fel de probleme? Hai spune ceva de PETER băiatul acela de la bar, ceva tranzacții, valută, străini, etc. Mama lui s-a căsătorit cu Smolka, a plecat în Germania și a refuzat să mai vină.

H = Da, da, este Peter Dorca, șeful barului, unul slab. Are o "Dacie" galbenă cu nr. 2000.

E = Mi-ai spus ceva de el că ar fi suspect de afaceri cu valută etc..

H = L-am văzut în compania multor străini. Cunoaște bine limba germană pentru că a terminat școala germană. Nu pot să spun că l-am văzut schimbînd mărci dar mie mi s-a părut suficient de suspectă și cumpărarea acelei mașini, aşa dintr-o dată, fără să stie nimeni de intenția lui, ceva concret n-am văzut.

E = Despre femeia aceea, DENES ?

H = Aia cu plecarea la Debrecen și cărțile religioase pe care a vrut să le aducă în țară. Nu mai știu nimic de și nici... și lucr... z

C.N.S.A.S.
- 6 - DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

ea și nici măcar unde lucrează. Nu i-am cunoscut soțul.

La O.N.T. am observat acele mici afaceri despre care am mai vorbit. Se spune că excursia costă mai mult, se adaugă la kilometraj, se taxează pentru 39 de persoane, dar se ia bani pentru 45 r.m.c. Astea cred că le-a învățat Zsigmond de la Drăgoi care a fost înaintea lui. lot

E = Drăgoi unde e acum?

H = Este administratorul hotelului "Coroana"

E = Zsigmond e maghiar?

H = Nu. E român, vorbeste foarte prost pungărește.

E = Alte ~~rezervații~~ nouăjii?

H = Nu prea am pentru că nu am prea umblat în vara asta, unul din motive fiind și inundațiile.

A.V.

Copiat după original
dact.T.A.ex.4.
rd.113/1153/21.11.1975